

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Br. 12/153

Datum: 26.07.2023

Na osnovu člana 92. stav 4. i člana 93. stav 4. Ustava Republike Kosovo, člana 8. Zakona br. 08/L-117 o Vladi Republike Kosovo, člana 4. Uredbe br. 02/2021 o oblastima administrativne odgovornosti Kancelarije premijera i ministarstava, izmenjene i dopunjene Uredbom br. 04/2021 i Uredbom br. 03/2022, u skladu sa članom 19 Pravilnika o radu Vlade Republike Kosovo br. 09/2011, Vlada Republike Kosovo, na sednici održanoj 26 jula 2023. godine, donosi:

ODLUKU

1. Usvaja se koncept dokument za Privrednu komoru Kosova.
2. Ministarstvo industrije, preduzetništva i trgovine i druge nadležne institucije dužni su da sprovode ovu odluku, u skladu sa Pravilnikom o radu Vlade.
3. Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Albin KURTI

Premijer Republike Kosovo

Dostavlja se:

- Zamenicima premijera
- Svim ministarstvima (ministrima)
- Generalnom sekretaru KP-a
- Arhivi Vlade.

Republika e Kosovës

Republika Kosova-Republic of Kosovo

Qeveria - Vlada – Government

Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë

Ministarstvo Industrije, Preduzetništva i Trgovine

Ministry of Industry, Entrepreneurship and Trade

KONCEPT DOKUMENTA ZA PRIVREDNU KOMORU KOSOVA

SADRŽAJ

Sadržaj Koncept Dokumenta o PKK	Error! Bookmark not defined.
Uvod	Error! Bookmark not defined.
Poglavlje 1: Definisane problema	7
Poglavlje 2: Ciljevi	12
Poglavlje 3: Opcije	13
<i>Poglavlje 3.1: Opcija bez promene</i>	15
<i>Poglavlje 3.2: Opcija poboljšanja sprovođenja i izvršenja bez zakonskih izmena</i>	15
<i>Poglavlje 3.3: Treća opcija</i>	15
Poglavlje 4: Utvrđivanje i procena budućih uticaja	17
4.1. <i>Ekonomski uticaj</i>	17
4.2. <i>Društveni uticaj</i>	18
4.3. <i>Uticaj na osnovna prava</i>	18
4.4. <i>Izazovi sa prikupljanjem podataka</i>	18
Poglavlje 5: Komunikacija i konsultacije	20
Poglavlje 6: Upoređenje opcija	22
<i>Poglavlje 6.1: Planovi sprovođenja za različite opcije</i>	22
<i>Poglavlje 6.2: Tabela upoređenja sa sve tri opcije</i>	24
Poglavlje 7: Zaključci i naredni koraci	27
<i>Poglavlje 7.1: Odredbe za nadzor i ocenjivanje</i>	28
<i>Poglavlje 7.2: Odredbe za nadzor</i>	28
Aneks 1: Obrazac za procenu ekonomskog uticaja	29
Aneks 2: Obrazac za procenu društvenog uticaja	32
Aneks 3: Obrazac za procenu uticaja na životnu sredinu	36
Aneks 4: Obrazac za procenu uticaja osnovnih prava	37

Sadržaj Koncept Dokumenta o PKK

Opšte informacije	
Naslov	Koncept Dokument o Privrednoj Komori Kosova
Odgovorno Ministarstvo	<i>Ministastvo Industrije ,Preduzetništva i Trgovine</i>
Kontakt osoba	Igballe Rexha-Jashari, zamenica Direktora Odeljenja za Trgovinu Igballe.Rexha@rks-gov.net
SOP	Izrada koncept dokumenta Privredne Komore planirana je u okviru Strateškog Operativnog Programa (SOP) Vlade Republike Kosovo, ova aktivnost planirana za 2022. godinu u okviru stuba. 1. Poboljšanje poslovnog okruženja i razvoj konkurentnosti u privatni sektor, podstub 1.2 Unapređenje pravnog okvira za Privredne Komore.
Strateški prioritet	U okviru Programa Vlade Kosova 2021-2025, u okviru poglavlja 2.8 Industrija, preduzetništvo i trgovina; indirektno je naglašen značaj razvoja industrijske i komercijalne politike u cilju unapređenja javno-privatnog dijaloga, strukturisane saradnje sa poslovnom zajednicom u cilju opšteg ekonomskog razvoja.

Odluka	
Glavno pitanje	Organizovana interakcija sa različitim nivoima vlasti, zagarantovan pristup vlastima i zvanično učešće u politici i zakonodavnim procesima
Sadržaj konsultacija	Sastanci – planiranje (određuju se od strane RG) Ostale konsultacije će se obaviti tokom procesa preliminarnih i javnih konsultacija predviđenih Uredbom o radu Vlade. Datum početka preliminarnih konsultacija je od 04.01.2023 godine.
Predložena opcija	Novi zakon o Privrednoj Komori Kosova

Glavni očekivani uticaji	
Budžetski uticaji	Postoje dodatni troškovi
Ekonomski uticaj	U zaštiti privrede, unapređenju povoljnog privrednog ambijenta i predlaganju mera za unapređenje ekonomske politike
Društveni uticaj	U zajedničkim interesima za unapređenje poslovnih aktivnosti sa uticajem na društveno-ekonomski razvoj zemlje
Uticaji na životnu sredinu	Kroz udruženja privrednika sa uticajem na životnu sredinu, podsticanje poslovanja u zaštiti životne sredine i usaglašavanje ekonomskih i društvenih interesa u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja
Međusektorski uticaji	Očekivani su relevantni uticaji na sve kategorije preduzeća i njihove aktivnosti
Administrativne namete za kompanije	Ustupak nameta

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Test MSP-a	MSP su članovi sektorskih udruženja, odnosno Privredne KOMORE
------------	---

Naredni koraci	
Kratkoročni	Izrada Zakona
Srednjoročni	Donošenje podzakonskih akata / Sprovođenje

Uvod

Zakonom br. 2004/7, o Privrednoj Komori Kosova, uređuju se osnivanje, članstvo, sedište, status, svrha, organi, uloga i delokrug Privredne komore Kosova. PKK je neprofitna stručna organizacija i samostalno pravno lice. Članstvo fizičkih i pravnih lica koja obavljaju privrednu delatnost na Kosovu ili koja imaju sedište na Kosovu je dobrovoljno.

Ovaj zakon se primenjuje i na druge organizacije privrednih subjekata i organizacije iz oblasti nauke, strukovna udruženja i druga udruženja koja udružuju sopstvenu delatnost i unapređuju poslovanje privrednih subjekata.

Ministarstvo industrije, preduzetništva i trgovine, odnosno Odeljenje za trgovinu je odgovorno za izradu pravnog okvira za PKK. Generalni sekretar MIPT-a je 29. marta 2022. godine, odlukom pod brojem protokola 1910-02, formirao radnu grupu za izradu početnog nacrtu Koncept dokumenta o Privrednoj Komori Kosova.

Ovaj koncept je takođe uključen u listu Koncept dokumenata za 2022. godinu.

Na osnovu Vodiča i Priručnika za izradu koncept dokumenata sačinjen je ovaj Koncept dokument koji će na osnovu analize u vezi sa aktuelnim Zakonom br. 2004/7 o Privrednoj Komori Kosova. U obzir je uzet i Izveštaj „Upoređenje Komorskog Zakonodavstva u šest država Zapadnog Balkana“ u kome se zaključuje da obavezno članstvo postaje neophodnost kada komora ne deluje samo u interesu svojih članica, već i u interesu javnog dobra, kao što je slučaj sa komorama koje obavljaju javne funkcije u ime države.

Slika 1: Tabela sa opštim informacijama o koncept dokumentu

Naslov	Koncept Dokument o Privrednoj Komori Kosova
Odgovorno Ministarstvo	Ministastvo Industrije ,Preduzetništva i Trgovine
Kontakt osoba	Igballe Rexha-Jashari, zamenica Direktora Odeljenja za Trgovinu Igballe.Rexha@rks-gov.net
SOP	1. Poboljšanje poslovnog okruženja i razvoj konkurentnosti u privatnom sektoru, podstub 1.2 Unapređenje pravnog okvira za privredne komore
Strateški prioriteti	Ovaj koncept dokument je blisko povezan sa ciljevima Strategije u okviru Programa Vlade Kosova 2021-2025, u okviru poglavlja 2.8 Industrija, preduzetništvo i trgovina; indirektno je naglašen značaj razvoja industrijske i komercijalne politike u cilju unapređenja javno-privatnog dijaloga, strukturisane saradnje sa poslovnom zajednicom u cilju opšteg ekonomskog razvoja.
Radna Grupa	<ul style="list-style-type: none">• Igballe Rexha-Jashari, (MIPT-OT) zamenica Direktora Odeljenje za Trgovinu - Predsedavajuća;• Bulinë Gashi - (MIPT-OT) Viša službenica za analizu tržišta i trgovinske politike - član;• Rexhep Bllaca - (MIPT-OT) Direktor Pravne kancelarije - član;• Zef Dedaj - (MIPT-KIESA- SPI) zamenik Šef u KIESA• Valbone Dushi - (MIPT-OI) Šef Odeljenja za Industriju – član;

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

	<ul style="list-style-type: none"> • Mevlyde Beqiri - (MIPT) Šef Odeljenje za budžet i finansije- član; • Parim Bajrami, PKK • Nehat Rrahimi, ME • Arjeta Islami Muja, Šef Odseka / PKK • Daut Latifaj, zamenik rukovodioca Odeljenja za sprovođenje i pripremu Strateških Investicionih Projekata (MIPT/OSI) • Mentor Sylmeta, Direktor Odeljenja za preduzeća (MIPT/OP) • Laura Zherka, Direktorica Odeljenja za inovacije • Shkurta Krasniqi, KP/KSV • Albulena Blaku, MFRT
Dodatne Informacije	Nema dodatnih informacija

Odluka

Odluka	
Glavno pitanje	Organizovana interakcija sa različitim nivoima vlasti, garantovan pristup Skupštini i agencijama i zvanično učešće u politikama i zakonodavnim procesima
Sadržaj konsultacija	Sastanci – planiranje (određuju se od strane RG)
	Ostale konsultacije će se obaviti tokom procesa preliminarnih i javnih konsultacija predviđenih Uredbom o radu Vlade. Datum početka javne rasprave je 27.03.2023
Predložena opcija	Novi zakon o Privrednoj Komori Kosova

Poglavlje 1: Definicija problema

- Preambula (ima logo UNMIK-a)

U važećem Zakonu o PKK -u, Preambula se zasniva na Uredbu Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu – UNMIK, pre proglašenja nezavisnosti.

- Članstvo je dobrovoljno.

U članu 2. stav 2.1. Zakona o PKK-u se ističe da u PKK-u, u skladu sa ovim zakonom, članstvo fizičkih i pravnih lica koja obavljaju privrednu delatnost na Kosovu ili imaju sedište na Kosovu je dobrovoljno. U proseku, oko 21.000 preduzeća su članovi Privredne Komore Kosova. Status člana Komore i udruženja nije definisan, što bi trebalo da bude regulisano zakonom.

U važećem zakonu nije definisano kako se reguliše status člana, osnovni kriterijumi za članstvo, trajanje članstva, nivo članstva, suspenzija-opoziv članstva. Takođe, nivo članstva u PKK-u nisu regulisani, kategorisani, što se naknada tiče.

Komoram upravljaju njeni članovi preko svojih predstavnika u udruženjima, regionalnim jedinicama i preko članova izabranih u organe Komore. Članom Komore smatra se pravno ili fizičko lice koje je potpisalo Ugovor o članstvu u Komori. Članstvo u PKK-a nastaje danom potpisivanja ugovora - Ugovora o članstvu u PKK-a.

U Ugovoru o članstvu PKK-a preciziraju se nivo članstva i međusobna prava i obaveze stranaka za svaki nivo. Neispunjavanje osnovnih obaveza predviđenih ugovorom o članstvu od strane bilo koje ugovorne strane predstavlja kršenje odredbi Statuta Komore. U slučaju ovakvih kršenja, oštećeni će izneti predmet na razmatranje Sudu časti, gde će biti izdate relevantne preporuke u skladu sa Statutom Komore.

Način, kriterijumi, zastupljenost i opoziv izbora organa upravljanja Komore biće regulisani zakonom (Skupština, Upravni savet i Nadzorni savet nemaju definisan broj članova).

Važećim zakonom O PKK-a nisu definisani kriterijumi za izbor organa upravljanja PKK-a, broj članova Skupštine, Upravnog i Nadzornog saveta biće definisan novim zakonom O PKK-a.

Privredna komora ima Uredbu o obliku, kriterijumima i načinu glasanja i predstavljanja, u organima upravljanja Privredne komore Kosova, koja proizilazi iz Statuta PKK-a. U ovoj uredbi izričito su precizirani način, kriterijumi, zastupanje i opoziv izbora organa upravljanja OEK (Skupština, Upravni savet i Nadzorni savet).

Uredbom o obliku, kriterijumima i načinu glasanja i predstavljanja, u organima upravljanja Privredne Komore Kosova, definisani su kriterijumi za izbor organa upravljanja PKK-a. Statusom Privredne Komore Kosova definisan je broj članova:

- *Skupština Komore ima 71 člana,*
- *Upravni savet ima 17 članova, dok*
- *Nadzorni savet ima 5 članova.*

- Način rada udruženja i regionalnih jedinica nije definisan važećim zakonom Komore.

Važećim Zakonom nije definisan način osnivanja sektorskih udruženja i regionalnih jedinica, njihov pravni status, unutrašnja regulativa, sedište, teritorijalni obim, organizaciona struktura, finansiranje i upravljanje i povezanost sa aktima PKK-a.

U skladu sa Statutom Privredne Komore uređuje se oblik organizovanja udruženja, broj članova za osnivanje udruženja, zatim podela udruženja po delatnostima, njihovo finansiranje i oblik njihovog organizovanja. Takođe, Statutom je regulisano osnivanje Regionalnih jedinica. Regionalna jedinica je teritorijalni oblik organizovanja i rada u okviru Komore, čijim radom se vrši decentralizacija poslova i aktivnosti Komore i samostalno odlučivanje članova Komore o pitanjima i zadacima od posebnog značaja za Komor region za čiju teritoriju je obezbeđena jedinica. Regionalna jedinica se može organizovati za dve ili više opština. Regionalna jedinica ima Upravni savjet kao organ upravljanja i predsednika. Članovi Upravnog saveta biraju se na sednici Skupštine Regionalne jedinice, iz reda predstavnika članova Komore sa regione Regionalne jedinice.

Uloga i nadležnost Veća časti i arbitraže nije definisana.

Važećim zakonom je definisano da Veće časti i Stalna arbitraža u PKK-a proširuje svoju nadležnost samo između članova OEK-a i članova i druga pravna ili fizička lica.

Međutim, Statutom PKK-a, Zakonom o uspostavljanju arbitraže i Uredbom o arbitraži, uloga i nadležnost Arbitraže kao i Suda časti su konkretno definisani.

Pravilima arbitraže koja su na snazi, izričito je regulisano da ova pravila vode lokalnu i međunarodnu arbitražu u sporovima u vezi sa definisanim pravnim odnosom, ugovornim ili vanugovornim, gde se sporazum odnosi na ova pravila u okviru Privredne Komore Kosova. (PKK). Takva ustanova koja upravlja arbitražnim postupkom prema ovim pravilima u okviru Privredne Komore Kosova je Stalni Arbitražni Sud.

Ne postoje kriterijumi za kategorizaciju naknada, za iznos/vrednost članstva

Nivo članstva, kategorizacija i članarina, kao ni suspenzija-opozivanje članova, nisu definisani.

Prema Statutu, Skupština daje saglasnost na odluku o finansiranju PKK-a, kojom se utvrđuje način finansiranja, visina, uslovi i rokovi plaćanja članstva u PKK-a kao i druga pitanja u vezi sa plaćanjem članarine. Skupština donosi odluku o članstvu svake prethodne godine.

Visinu članstva za svaki nivo članstva u PKK utvrđuje Skupština na osnovu prethodno odobrenog finansijskog plana.

Statutom PKK-a Skupština utvrđuje procenat kvote članstva, zatim se prema ovome definišu tri nivoa članstva, pri čemu je predsednik Privredne Komore Kosova sa udruženjima određenim prema broju članova dužan da pregovarati i postići dogovor o iznosu članstva koji članovi ili udruženja moraju platiti u ime članova. Ovaj oblik je regulisan Statutom kao i drugim internim aktima PKK-a.

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Tu je i novi članski paket, koji utvrđuje Skupština PKK-a, gde članovi dobrovoljno određuju nivo članstva na osnovu usluga.

Međutim, tokom primene zakona na snazi „efekti“ su predstavljeni i proizvedeni kao ishod više pojava koje je radna grupa tokom izrade ovog konceptualnog dokumenta definisala kao „uzroke“. Neke od ovih uzroka je definisala i utvrdila radna grupa na osnovu iskustva rada sa zakonom na snazi.

Neki od ovih utvrđenih uzroka uključuju sledeće:

- Nedostatak jasnog definisanja uloge i nadležnosti članova i organa upravljanja
- Pravni nedostaci u važećem Zakonu
- Nedefinisanje i kategorizacija članarine

Kao posledica toga, ovi uzroci, koji su gore navedeni, proizveli su neželjene efekte kao što je ograničena zastupljenost preduzeća članica.

Sva analiza uzroka i posledica je pomogla radnoj grupi za koncept dokument da tačno definiše definiciju problema koja je definisana kao:

Osnovni problem, uzimajući u obzir uzroke i posledice, su „**Nedostaci i nejasnoće tokom primene Zakona**“, koji su prikazani na slici 4.

Slika 2: Relevantni politički dokumenti, zakoni i podzakonski akti

<i>Dokument politike, zakon ili podzakonski akt</i>	<i>Veza na politiku ili planski dokument putem interneta ili na pravne akte u Službenom listu</i>	<i>Državna(e) ustanove(a) odgovorna(e) za sprovođenje</i>	<i>Uloga i dužnosti ustanove(a)</i>
Zakon o Privrednoj Komori Kosova BR 2004/7	https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2475	MIPT i PKK	Primena zakona i podzakonskih akata iz pravnog okvira MIPT i PKK.
Status Privredne Komore Kosova	https://www.oek-kcc.org/uploads/files/2018/January/18/Statuti_singed1516262305.pdf	PKK	Sprovođenje zakona i podzakonskih akata iz pravnog okvira PKK
Poslovnik o radu skupštine Privredne Komore Kosova	https://www.oek-kcc.org/uploads/files/2019/August/26/Rregullorja_e_Re_e_Kuvendit_te_EK-ut_2018_f1566804275.pdf	PKK	Sprovođenje zakona i podzakonskih akata iz pravnog okvira PKK
Uredba o načinu rada Upravnog saveta Privredne Komore Kosova	https://www.oek-kcc.org/uploads/files/2019/August/26/Rregullorja_e_Keshillit_Drejtues_20.07.2018_f1566803025.pdf	PKK	Sprovođenje zakona i podzakonskih akata iz pravnog okvira PKK

Uredba o radu nadzornog saveta Privredne Komore Kosova	https://www.oek-kcc.org/uploads/files/2021/March/02/Rregullorja_e_KM_Final1614690927.pdf	PKK	Sprovođenje zakona i podzakonskih akata iz pravnog okvira PKK
--	---	-----	---

Slika 3: Suština problema, koje prikazuje glavni problem, njegove uzroke i posledice

Efekti	1. Šteta za preduzeća 2. Šteta za udruženja
Glavni problem	Nedostaci i nejasnoće tokom primene Zakona
Uzroci	1. Nejasno definisanje uloge i ovlašćenja članova i organa upravljanja 2. Pravni nedostaci važećeg Zakona 3. Nedefinisanje i kategorizacija članarine

Uzroci

1. Nejasno definisanje uloge i ovlašćenja članova i organa upravljanja.

Analiza 1: U PKK-u, u skladu sa ovim zakonom, član 2 tačka 2.1, članstvo fizičkih i pravnih lica koja obavljaju privrednu delatnost na Kosovu ili imaju svoje sedišta na Kosovu je dobrovoljno. U PKK se mogu pridružiti i druge organizacije privrednih subjekata i organizacije iz oblasti nauke, strukovna udruženja i druga udruženja koja svojom delatnošću unapređuju poslovanje privrednih subjekata. Oko 21.000 preduzeća su članovi Privredne komore Kosova. Dok, prema podacima KARB-a, registrovano je 95.813 aktivnih biznisa.

Analiza 2. Nedefinisanje i kategorizacija članarine, sa Zakonom

U članu 17. tačka f) važećeg Zakona Skupština ima ovlašćenje da utvrđuje procenat kvote članstva i odlučuje o raspodeli finansijskih sredstava za potrebe rada PKK-a na centralnom nivou, kao i na nivou granska udruženja i jedinice regionalne;

Efekti

1. Mali broj preduzeća članica – nezainteresovanost preduzeća da budu članovi PKK-a iz razloga dobrovoljnog članstva kao i zakonske nekategorizacije članarine.
2. Jasno nedefinisanje statuta poslovnih udruženja – Poslovna udruženja nemaju definisan statut, a udruženja koja su registrovana kao NVO mogu da uživaju pravo korisnika sa privilegovanim pravima kao što je oslobođenje od PDV-a. Udruženja su oštećena i zbog nepriznavanja statuta od strane lokalnih i međunarodnih ustanova.

Zatim, u sledećoj slici su nevedene utvrđene zainteresovane stranke. Takođe pokazuje da li na njih utiču uzroci, posledice ili oboje. Pored toga, poslednja kolona u sadržini pokazuje kako na njih utiče. Poglavlje 5 pruža informacije o tome kako su ove zainteresovane stranke konsultovane.

Slika 4: Pregled zainteresovanih stranaka na osnovu definicije problema

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Ime zainteresovane stranke	Uzrok i/ili posledica(i) sa kojima je stranka povezana	Način na koji je stranka povezana sa ovim uzrokom ili posledicom
Preduzeća	Pravni nedostaci - Nedostatak jasnog definisanja uloge i nadležnosti članova i organa upravljanja - Nedefinisanje i kategorizacija članarine	Nemogućnost efikasnog zastupanja poslovnih interesa i sveobuhvaćenje u zastupanju
Poslovna udruženja	Poslovna udruženja nemaju definisan statut, dok poslovna udruženja koja su registrovana kao NVO mogu da uživaju pravo korisnika sa privilegovanim pravima kao što je oslobođenje od PDV-a.	Poslovna udruženja su oštećena zbog nepriznavanja statuta od strane lokalnih i međunarodnih ustanova.

Poglavlje 2: Ciljevi

Sa poboljšanim pravnim okvirom, naš cilj je da zaštitimo interese preduzeća i poslovnih udruženja na Kosovu, kao i da postignemo veću usklađenost sa standardima i praksom Evropske Unije.

Povezanost relevantnih dokumenata:

Izrada Koncept dokumenta za Privrednu Komoru planirana je u okviru Strateškog i Operativnog Programa (SOP) Vlade Republike Kosovo, ova aktivnost je planirana za 2022. godinu u okviru stuba 1. Poboljšanje poslovnog okruženja i razvoj konkurentnosti u sektor privatni, podstub 1.2 Unapređenje pravnog okvira za Privrednu komoru.

Takođe u okviru Programa Vlade Kosova 2021-2025, u okviru poglavlja 2.8 Industrija, preduzetništvo i trgovina; indirektno je naglašen značaj razvoja industrijske i komercijalne politike u cilju unapređenja javno-privatnog dijaloga, strukturisane saradnje sa poslovnom zajednicom u cilju opšteg ekonomskog razvoja.

U okviru procesa evropskih integracija, iako konkretno izrada ovog koncept dokumenta nije uključena u NPSSSP iz 2022. godine, u opštem smislu pravila zajedničkog evropskog tržišta (robe i usluge) zahtevaju stručna udruženja (tela) osnovana statutom i pravni akti sa autonomnim odlučivanjem koji pomažu lokalnim ustanova i saraduju sa istim udruženjima u inostranstvu u cilju zajedničkog tržišta i razmene komercijalnih informacija itd.

Slika 5: Relevantni ciljevi Vlade

Svrha politike	Naziv relevantnog planskog dokumenta (izvor)
Strateška podrška preduzeća)	<i>SOP</i> <i>PEO</i> <i>NPSSSP</i>
Specifičan –	<i>Nacionalna strategija razvoja</i> U okviru Nacionalne strategije razvoja imamo prvi stub strategije koji za osnovni cilj ima 1. Održiv ekonomski razvoj. U okviru ovog cilja postoji još nekoliko strateških ciljeva, a posebno uloga Privredne komore ili drugih organizacija privrednih subjekata i organizacija iz oblasti nauke, strukovnih udruženja i drugih udruženja koja se udružuju u svoju delatnost i imaju za cilj da avansno poslovanje privrednih subjekata može se smatrati veoma važnim. Glavni cilj ovog stuba je da omogući veće prisustvo kosovskih preduzeća na međunarodnim tržištima, a s obzirom da različite poslovne organizacije ili udruženja imaju saradnju sa sličnim međunarodnim organizacijama, njihova uloga u ostvarivanju ovih ciljeva je veoma važna.

Poglavlje 3: Opcije

Radna grupa se bavila sa ukupno tri opcije za rešavanje gore utvrđenih problema i postizanje ciljeva. Ove opcije su: 1) opcija bez promene; 2) mogućnost poboljšanja sprovođenja i izvršenja bez zakonskih promena; 3) opcija koja predviđa zakonske promene.

Upoređenje sa drugim zemljama

Radna grupa je, tokom pripreme ovog koncept dokumenta, uzela u obzir iskustva Hrvatske i Crne Gore, kako bi uporedila pitanja utvrđena u Poglavlju 1 i koja su smatrana važnima za upoređivanje. Ove zemlje su izabrane zbog sličnosti pravnog sistema sa našom zemljom, kao i zbog saradnje PKK-a sa Komor-om.

Takođe je uzet u razmatranje Izveštaj „Upoređenje Komorskog Zakonodavstva u šest država Zapadnog Balkana“, kao i Istraživanje o modelima organizacije komora (SAD, Nemačka, Francuska, Austrija i Italija).

Slika 6: Upoređenje problema utvrđenih na Kosovu sa zemljama regiona

Obradeno pitanje	Kosovo	Hrvatska	Crna Gora
Pravno regulisanje članstva (obavezno/dobrovoljno)	Zakon o PKK-u 2004/7 na osnovu Uredbe UNMIK-a, sa dobrovoljnim članstvom.	Zakon o Privrednoj Komori Hrvatske broj 71-10-01/1-21-2 Članstvo je obavezno za sva pravna lica koja obavljaju privrednu delatnost na teritoriji RK, upisana u sudski registar. U Komore se mogu dobrovoljno registrovati i drugi društveni, obrazovni subjekti, udruženja itd.	Zakon o Privrednoj Komori Crne Gore br. 01-1140/2 (2017). Privredna preduzeća, banke i druge finansijske organizacije, osiguravajuće organizacije i drugi preduzetnici koji obavljaju privrednu delatnost na teritoriji Crne Gore, automatski postaju članovi Komore danom upisa u Centralni registar privrednih subjekata.
Uredjenje statuta članova, kategorizacija i članarina	Članstvo u PKK-u nastaje danom potpisivanja ugovora o članstvu. Visinu doprinosa članova i uslove plaćanja utvrđuje Skupština PKK-a u skladu sa zakonom. Nivoi članstva, kategorizacija i članarina, kao ni prestanak-oduzimanje mandata članovima nisu definisani.	Članstvo nastaje od dana upisa u sudski registar, a obaveze članstva u Komori su zasnovane na ekonomskoj snazi preduzeća. Ekonomska snaga članova Komore utvrđuje se razvrstavanjem u grupe prema sledećim podacima: opšta imovina; zbir prihoda i prosečan broj zaposlenih u toku poslovne godine koji se iskazuju u godišnjim finansijskim izveštajima člana za prethodnu godinu. U zavisnosti od ekonomske snage, članovi Komore se dele u tri grupe. Visinu (iznos) članstva za svaku grupu članova Komore Odlukom utvrđuje Skupština Komore. Članovi Komore iz prve grupe nemaju obavezu plaćanja članstvo, oni mogu da	Procenu osnovice-visine članarine, način i uslove plaćanja utvrđuje Skupština Komore odlukom, koja se objavljuje u Službenom listu Crne Gore. Kontrolu uplate članarina vrši organ državne uprave čija je nadležnost utvrđivanje i kontrola poreza.

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Obrađeno pitanje	Kosovo	Hrvatska	Crna Gora
		plaćaju samo druge specifične usluge.	
Organizacija članstva u strukovnim udruženjima i regionalnim jedinicama	Sektorsko-profesionalnim udruženjima u PKK-a se ne priznaje pravni status - registracioni matični broj jer se ne mogu registrovati ni kao preduzeća (KARB) ni kao NVO u Odeljenju. NVO u blizini Ministarstva unutrašnjih poslova.	Teritorijalno, Komora je regionalizovana u Županijske komore. Komore Županije su u sastavu Komore, sa ulogom i mandatom definisanim opštim aktima Komore definisanim Zakonom i Statutom Komore.	Uređuje se Statutom i drugim aktima Komore
Način i kriterijumi izbora, predstavljanja i opoziva organa upravljanja.	Broj članova organa upravljanja Komore nije definisan, i oduzimanje njihovih mandata.	Skupština Komore ima najmanje 77 članova i najviše 101 člana. Upravni savet ima 7 članova, Nadzorni savet ima 5 članova. Predsednik Komore može obavljati svoje dužnosti tako što će zasnovati redovan radni odnos u Komori, pa čak i ne zasnovati redovan radni odnos u Komori.	Uređuje se Statutom Komore
Nadležnost i delokrug arbitraže i veća časti	Zakonom Komore definisano je da Veće časti i Stalna arbitraža pri PPK-u proširuju svoju nadležnost samo između članova PKK-a i članova i drugih pravnih ili fizičkih lica. Veće časti stara se o razvijanju, ostvarivanju i održavanju dobrih poslovnih običaja, odlučuje o povredama Statuta, drugih akata i odluka organa Komore, donosi Odluke o nenovčanim administrativnim kaznama, disciplinskim merama itd.	Lokalna i strana fizička i pravna lica mogu zaključiti sporazum o nadležnosti Stalnog arbitražnog suda Komore, za pomirenje ili rešavanje sporova za koje je on nadležan, ako zakonom nije uređeno da za konkretne sporove postoji izuzetna nadležnost redovnih sudova. Sud časti odlučuje o povredama dobrih običaja kao i neispunjavanju obaveza članova Komore i drugim povredama Statuta i opštih akata Komore. Komora ima i Centar za mirenje koji nudi usluge u vezi sa postupkom mirenja u kojima jedan ili više miritelja pomažu strankama da zaključe rešenje u građanskim, privrednim i drugim imovinskim sporovima iz njihove nadležnosti. Poravnanje postignuto u Centru za poravnanje je izvršna isprava. Organizacija, nadležnosti i	U Komori radi Arbitražni sud. Ovaj sud primenjuje arbitražne postupke u skladu sa pravilima Zakona o arbitraži, priznavanje i izvršenje arbitražnih odluka. Komora organizuje i obezbeđuje uslove za rad Arbitražnog suda. Pored Komore radi Sud časti. Ovaj sud odlučuje u postupku za povrede dobrog poslovnog ponašanja i navika članova Komore. Organizacija, sastav, postupak, njegov rad i mere koje izriče Sudu časti uređuju se aktom Komore.

Obrađeno pitanje	Kosovo	Hrvatska	Crna Gora
		procedure u Centru za poravnanje uređuju se u skladu sa zakonom o izmirenju i propisom koji donosi Skupština Komore.	

Poglavlje 3.1: Opcija bez promene

Opcija bez promene bi zadržala status quo, a postojeći problem „**Nedostaci i nejasnoće tokom primene Zakona**“ bi se nastavio sa ovim jasnim nedefinisanjem uloge i ovlašćenja članova i organa upravljanja PKK-a. Ova opcija ne kategoriše članarine. Takođe, status quo bi omogućio prostor za zabunu u tumačenju zakona, mešanju ovlašćenja unutar PKK-a.

Poglavlje 3.2: Mogućnost poboljšanja sprovođenja i izvršenja bez zakonskih izmena

Opcija 'Poboljšanja Sprovođenja i Izvršenja' je opcija koju procedura izrade predviđa za svaki koncept dokumenta u skladu sa Smernicama za izradu koncept dokumenta. Ova opcija predviđa načine za postizanje ciljeva kroz pravilno sprovođenje postojećih zakonskih obaveza. U ovom slučaju, radna grupa je nakon diskusija i analiza tokom održanih radionica predložila da postoji mogućnost da se ciljevi koncept dokumenta ostvare unapređenjem pravilno sprovođenje postojećih zakonskih obaveza kroz izdvajanje dodatnog budžeta u slučaju postojeće budžetske odredbe nisu pogodne za postizanje ciljeva. Na ovaj način moguće je ciljati dva osnovna cilja sa povećanim budžetom, kao što su; povećanje broja osoblja, obuke, inspekcije, kao i dodatne aktivnosti za pružanje usluga preduzećima.

Ali, sa druge strane, ova opcija bi se u određenoj meri bavila efektima i uzrocima koji dovode do glavnog problema koji se analizira u ovom pojmu. Takođe, problemi utvrđeni u ovom koncept dokumentu uglavnom se odnose na trenutnu pravnu osnovu i kao takvi se mogu rešiti samo intervencijom u zakonskim odredbama na snazi. Dakle, u ovom slučaju treba uzeti u obzir efekti ukupnih budžetskih troškova ove opcije, kao i činjenicu da je postizanje ciljeva u velikoj meri zasnovano na predviđanjima i predrasudama.

Poglavlje 3.3: Treća opcija

Problem utvrđen u ovom koncept dokumentu „**Nedostaci i nejasnoće u sprovođenju Zakona**“ uglavnom se odnosi na važeći pravni osnov. Shodno tome, bilo kakva poboljšanja u sprovođenju i izvršavanju relevantnih zakonskih odredbi na snazi ne bi dovela do rešenja utvrđenog problema.

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Treća opcija, s druge strane, prema presudi i analizi radne grupe, predstavlja opciju koja bi prevazišla unapređenje sprovođenja i izvršenja postojećeg zakonskog okvira. Dakle, predlog u ovom slučaju je izrada novog zakona.

Novim zakonom jasno su definisana uloga i ovlašćenja članova i organa upravljanja PKK-a. Članarine su takođe kategorisane. Takođe je regulisano da stalni arbitražni sud može odlučivati o međusobnim poslovnim sporovima između članova Komore, članova Komore i trećih lica, kao i između drugih pravnih i spoljnih lica, ako se stranke dogovore o nadležnosti ovog suda.

Ova opcija je takođe preporuka radne grupe za koncept dokumenta. Kroz ovu opciju predviđena je promena postojećih politika, tačnije kroz izradu novog zakona za PKK, koji treba da se zasniva na sledećim preporukama iz analize ovog Koncept Dokumenta:

Preporuka 1: Novim zakonom preambula PKK-a je pod pokroviteljstvom ustava

Preporuka 2: Preporučuje se unapređenje organizacione strukture PKK-a

Preporuka 3: Obavezno članstvo

Poglavlje 4: Utvrđivanje i procena budućih uticaja

Sledeća tabela predstavlja najznačajnije uticaje koji su utvrđeni. Aneksi 1 do 4 predstavljaju procenu svih uticaja u skladu sa sredstvama za utvrđivanje ekonomskih, socijalnih, ekoloških uticaja i uticaja na osnovna prava. Ova sredstava su navedena u Priručniku za izradu koncept dokumenta. Četiri aneksa takođe ukazuju na procenu značaja različitih uticaja i željeni nivo analize.

Slika 7: Najznačajniji uticaji utvrđeni za kategoriju uticaja

Kategorije uticaja	Utvrđeni relevantni uticaji
Ekonomski uticaji	U zaštiti preduzeća
Društveni uticaji	U zajedničkim interesima za unapređenje poslovnih aktivnosti sa uticajem na društveno-ekonomski razvoj zemlje
Uticaji na životnu sredinu	
Uticaji na osnovna prava	O pravu na dobr
Rodni uticaj	Postoje uticaji, poštovanje rodne kvote u upravnim telima PKK-a
Uticaji društvene jednakosti	Nema relevantnih uticaja
Uticaj na mlade ljude	Nema relevantnih uticaja
Uticaji na administrativno opterećenje	Ima relevantne uticaje
Uticaj na MSP	Ima relevantne uticaje

4.1. Ekonomski uticaji

Glavni utvrđeni ekonomski uticaji su: zaštita preduzeća

- Hoće li se povećati broj članova u PKK-u?
- Hoće li se podići nivo zastupanja PKK-a za poslovanje?
- Hoće li se smanjiti članarina?

Opcija 1, što je status *status quo*, neće uticati na povećanje broja članova. Sa ovom opcijom, isti problemi koji se odnose na moć zagovaranja preduzeća će se nastaviti.

Opcija 2, koja menja način na koji se primenjuje aktuelna zakonska regulativa, takođe neće imati značajan uticaj na povećanje broja članova i legitimiteta predstavnika. Ne može se predvideti pristupanje novih preduzeća kao novih članova PKK-a.

Opcijom 3, koja predviđa zakonske izmene, predviđeno je povećanje broja članova zbog obavezne obaveze za članstvo. Ovom opcijom jasno se definišu uloga i nadležnosti članova i organa upravljanja PKK-a. Članarine su takođe kategorisane. Takođe je regulisano da stalni arbitražni sud može odlučivati o međusobnim poslovnim sporovima između članova Komore, članova Komore i trećih lica, kao i između drugih pravnih i spoljnih lica, ako se stranke sporazumeju o nadležnosti ovog suda.

4.2. Društveni uticaji

U zajedničkim interesima za unapređenje poslovnih aktivnosti sa uticajem na društveno-ekonomski razvoj zemlje PKK zastupa interese privrednih subjekata udruženih u njemu, u odnosu na sve subjekte organizovane u društvu, uključujući učešće u socijalnom dijalogu, obavlja i obavlja konsultantske i stručne usluge za svoje članstvo, u cilju postizanja napretka poslovne aktivnosti članova i usaglašavanja njihovih interesa.

4.3. Uticaj na osnovna prava

Osnovno pravo koje je relevantno u ovoj oblasti je pravo na dobro upravljanje. Pitanja koja je procenjivala radna grupa za merenje uticaja na ovo pravo su:

- Da li će biti pojednostavljena procedura izbora organa upravljanja PKK?
- Da li utiče na efikasnost usluga koje PKK nudi članstvu?

Opcija 1 ne unapređuje pravo na dobru upravu iz razloga što će se isti problemi sa kolizijom ovlašćenja između organa upravljanja PKK-a nastaviti. Ovaj negativan uticaj će se nastaviti čak i sa opcijom 2, jer se ovo pitanje može rešiti samo zakonskim izmenama. S tim u vezi, opcija 3, koja predviđa jasne procedure i ovlašćenja, kao i usklađenost zakonskih rokova sa ZJN, značajno povećava verovatnoću da će pravo na dobro upravljanje biti adekvatno obezbeđeno za poslovanje.

4.4: Izazovi sa prikupljanjem podataka

Radnu grupu za izradu koncept dokumenta u njenoj konstitutivnoj strukturi predstavljali su službenici relevantnih ustanova, uključujući i PKK, kao zainteresovanu stranku, koji su omogućili pristup i pružanje tehničkih informacija neophodnih svim članovima radne grupe da rad u koncept dokumentu. Radnu grupu je predvodio šef Odeljenja za trgovinu u MIPT-u, čime je omogućeno pružanje primarnih tehničkih informacija potrebnih za izradu koncept dokumenta, kao i analizu važećeg zakona. Ove informacije su pomogle svim članovima radne grupe da bolje utvrđuju uzroke i posledice u određivanju glavnog problema.

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Takođe, u sastavu radne grupe bili su i predstavnici Koordinacionog sekretarijata Vlade, Pravnog odeljenja, Odeljenja za inovacije, Odeljenja za preduzetništvo, Odeljenja za industriju, Odeljenja za strateška ulaganja, Odeljenja za evropske Integracije, Odeljenje za budžet/MFRT, Odeljenje za finansije i Privredna komora Kosova na taj način omogućavaju odgovarajući i široki sastav radne grupe da pruži suštinske informacije za izradu ovog dokumenta u skladu sa vodičem i priručnikom za izradu koncepta dokumenti. Pri tome, koncept dokument je podvrgnut svim procedurama predviđenim uputstvima za konsultacije i javnu raspravu, čime je omogućeno prikupljanje potrebnih informacija od zainteresovanih stranaka. Tokom izrade koncept dokumenta nije bilo slučajeva koji su predstavljali izazove u prikupljanju informacija ili slučajeva koji su uticali na napredak rada kao rezultat nedostatka suštinskih informacija.

Poglavlje 5: Komunikacija i konsultacije

Radna grupa je posvećena komunikaciji sa gore navedenim strankama i podsticanju ih da doprinesu definisanju problema, proceni uticaja i davanju opcija za rešavanje problema od samog početka izrade Koncept dokumenta.

Prvi sastanak sa predstavnicima PKK-a održan je od 04.04.2022 godine.

Proces konsultacija je imao za cilj da uključi zainteresovane strane u definisanje problema, procenu uticaja i pružanje opcija za rešavanje problema.

Slika 8: Rezime komunikacijskih i konsultativnih aktivnosti sprovedenih za koncept dokumenta

Glavni cilj	Ciljna grupa	Aktivnosti	Komunikacija / obaveštenje	Rok	Odgovorna osoba
Javni sastanak otvoren za sve zainteresovane	Predstavnici Udruženja i područnih jedinica u okviru PKK-a	Javni sastanak	Putem e-pošte, telefona i javnog obaveštenja na web stranici MIPT-a	23.11.2022	Igballe Rexha-Jashari
Konsultacije sa udruženjima PKK	PKK udruženja	Ciljani sastanak	E-mailom i telefonom	Oktobar/Novembar 2022 godine	
Konsultacije sa javnim ustanovama	Javne ustanove	Preliminarne konsultacije	Putem e-pošte	04 -25 01.2023	
Javne konsultacije	Sve zainteresovane stranke	Objavljivanje konsultacija na portalu za javne konsultacije	Putem e-pošte i platforme	27.03 - 14.04 2023	

Komunikacione aktivnosti koje će uslediti nakon usvajanja koncept dokumenta biće:

- a) **Digitalni propagandni listići**, koji će sadržati informativne i inovativne podatke za PKK. Propagandni listić će biti predstavljen na MIPT-ovim elektronskim platformama iu medijima;
- b) **Video spot**, koji će sadržati informativne i inovativne podatke za PKK i javnost.Video spot će biti predstavljen na elektronskim platformama i društvenim mrežama MIPT-a iu medijima;
- c) **Učestvovanje u (obrazovnoj) televizijskoj emisiji** radi pojašnjenja pravila predviđenih dokumentom za Privrednu Komoru.

Poglavlje 6: Upoređenje opcija

Kao što je već pomenuto, radna grupa se bavila sa ukupno tri opcije za rešavanje problema: Opcijom 1 (status quo), Opcijom 2 (promena načina sprovođenja i izvršenja) i Opcijom 3 (izrada novog zakona).

Poglavlje 6.1 Planovi sprovođenja za različite opcije

Opcija 1, nikakva promena ne bi održala status quo, a postojeći problem „**Nedostaci i nejasnoće tokom sprovođenja Zakona**“ bi nastavio da stvara neželjene efekte za preduzeća registrovana u Republici Kosovo. Ova opcija ne bi se bavila uzrocima koji proizvode negativne dejstva, što ishodi nastavkom postojećeg stanja. Takođe, status quo bi omogućio prostor za zabunu u tumačenju zakona, mešanju ovlašćenja unutar PKK-a.

Slika 9: Plan sprovođenja za Opciju 1

Plan sprovođenja za Opciju 1									
Svrha Politike	Staus Quo- nema promene								Iznosa troškova u (€)
Strateški cilj	Primena važećeg zakona								
Specifični cilj 1: Primena važećeg zakona	Proizvod 1.1 Pružanje tekućih usluga za preduzeća	Aktivnosti	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna ustanova	1,000,000 €
		1.1.1 Angažovanje aktuelnog osoblja	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	

Opcija 2 za 'Poboljšanje sprovođenja i izvršenja' je opcija koja predviđa proceduru izrade svakog koncept dokumenta u skladu sa Smernicama za izradu koncept dokumenta. Ova opcija se odnosi na poboljšanje načina postizanja ciljeva kroz pravilno sprovođenje postojećih zakonskih obaveza. U tom pojmu, radna grupa je, nakon diskusija i analiza tokom održanih radionica, predložila da postoji mogućnost da se ciljevi koncepta dokumenta ostvare unapređenjem pravilne sprovođenja postojećih zakonskih obaveza kroz izdvajanje dodatnog budžeta u slučaju da postojeće budžetske odredbe nisu pogodne za postizanje ciljeva.

Slika 10: Plan sprovođenja za Opciju 2

Plan sprovođenja za Opciju 2										
Svrha Politike	Poboljšanje sprovođenja i izvršenja bez zakonskih promena								Iznos troškova u (€)	
Strateški cilj	Primena važećeg zakona									
Specifični cilj 1: Primena važećeg zakona	Proizvod 1.1 Unapređenje usluga za preduzeća	Aktivnosti	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna Ustanova		
		1.1.1 Obuka i sertifikovanje osoblja							PKK	12,000
		1.1.1 Angažovanje aktuelnog osoblja	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	PKK	1,000,000 €

Opcija 3 predstavlja opciju koja bi išla dalje od poboljšanja sprovođenja i izvršavanja postojećeg zakonskog okvira, to je opcija koja predviđa izmene politike i zakona, odnosno izradu novog zakona i preduzimanje određenih aktivnosti u vezi sprovođenja.

Slika 11: Plan sprovođenja za Opciju 3

Plan sprovođenja za Opciju 3										
Svrha Politike	Sa poboljšanim pravnim okvirom, naš cilj je da zaštitimo interese preduzeća i poslovnih udruženja na Kosovu, kao i da postignemo veću usklađenost sa standardima i praksom Evropske Unije.								Iznos troškova u (€)	
Strateški cilj	Povećanje broja članova PKK-a									
Specifični cilj 1: Poboljšanje standarda i praksi sa tim	Proizvod 1.1 Novi zakon	Aktivnosti	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna ustanova		
		1.1.1 Izrada i usvajanje zakona o PKK		500	2,500				MIPT	3,000
		1.1.1 Izrada podzakonskih akata koji proizilaze iz novog Zakona o PKK					1,000	1,000	MIPT	2,000 €

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Specifični cilj 2: Podizanje kapaciteta	Proizvod 2.1 Poboljšanje usluga za preduzeća	Aktivnosti	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna Ustanova	Iznos troškova u (€)
		2.1.1 Zapošljavanje novih kadrova po godinama				204,000	228,000	288,000	PKK
2.1.2 Nabavka opreme i inventara za angažovano osoblje				12,000	8,000	10,000	PKK	30,000	
2.1.3 Obuka i sertifikovanje osoblja	200,000	203,000	204,000	204,000	204,000	204,000	PKK	1,015,000	
Specifični cilj 3: Podizanje svesti privatnog sektora u vezi sa novim zakonom	Proizvod 3.1 Poboljšanje usluga za preduzeća	Održavanje informativnih sesija sa privatnim sektorom u vezi sa zakonskim okvirom na snazi, priprema brošura							
		Aktivnosti	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna Ustanova	Iznos troškova u (€)
		3.1.1: Održavanje informativnih sesija sa privatnim sektorom u vezi sa zakonskim okvirom na snazi, priprema i dostavljanje brošura			4,000	3,000	3,000	PKK	10,000

Poglavlje 6.2: Tabela upoređenja sa sve tri opcije

U ovom koncept dokumentu, kao što je gore pomenuto, obrađene su ukupno tri opcije: 1) opcija bez promene; 2) opcija za poboljšanje sprovođenja i izvršenja i 3) opcija za izradu novog Nacrta zakona o Privrednoj Komori Kosova.

Radna grupa je koristila analizu isplativosti da bi uporedila opcije. Dakle, uporedni kriterijum je najmanji trošak, u okviru datog budžeta, u odnosu na najveće dejstvo za postizanje ciljeva Koncept dokumenta. Ciljevi, kao što je pomenuto u Poglavlju 2, su:

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

- Podrška preduzećima
- Članovi Nacionalnog saveta za inovacije i preduzetništvo
- Članovi Saveta za obrazovanje i stručno usavršavanje

Iznos opcije 1 je u okviru datog budžeta. Međutim, sa ovom opcijom, ciljevi Koncept dokumenta će biti nedostižni, jer će se nastaviti isti problemi u vezi sa uslugama koje PKK nudi preduzećima.

Iznos opcije 2 je van navedenog budžeta. Ovom opcijom biće postignuti skoro svi ciljevi, osim onog unapređenja zakonodavstva za pružanje usluga od strane PKK-a.

S druge strane, sa Opcijom 3 i ovaj cilj bi se postigao, kao i podizanje kapaciteta PKK-a, u pogledu kvaliteta i kvantiteta, što bi se brže ostvarilo u odnosu na Opciju 2. Takođe, ova opcija ima uticaj na budžet za narednih 5 godina. Prema proceni, iznos ove opcije ima manji uticaj na budžet od opcije 2 (pogledaj Sliku 10 upoređenja opcija).

Procena troškova i desjta u postizanju ciljeva vrši se sa predznacima (+) koji označavaju pozitivan uticaj i (-) negativan uticaj. U slučajevima kada se koristi više od jednog tokena, ukazuje se da će uticaj biti višeg nivoa i da će se ciljevi brže postići. Zaključak radne grupe, na osnovu analize isplativosti, je da je opcija 3 povoljnija od druge dve opcije.

Slika 12: Upoređenje opcija

Metoda upoređenja: Analiza isplativosti			
	Opcija 1: Bez promene	Opcija 2: Poboljšanje sprovođenja i izvršenje	Opcija 3: Unapređenje zakonskog okvira, čime se menja način sprovođenja postojećeg zakonodavstva za PKK
Podizanje kapaciteta	-	+	++
Usklađivanje zakonodavstva Kosova sa zemljama regiona i EU	-	-	+
Podizanje svesti privatnog sektora u pogledu pravnog okvira	-	+	++
Relevantni troškovi	1,000,000	1,012,000	1,780,000
Procena očekivanog uticaja na budžet	Godina 1 – 5	Godina 1 – 5	Godina 1 – 5
	0	12,000	780,000
Zaključak	Ne preporučuje se	Ne preporučuje se	Preporučena opcija

Poglavlje 7: Zaključci i naredni koraci

Opcija koju je preporučila radna grupa je opcija 3, za izradu novog zakona o Privrednoj Komori Kosova, koji ima za cilj da reši problem utvrđen i analiziran u ovom koncept dokumentu.

Slika 13: Plan sprovođenja opcije 3

Plan sprovođenja opcije 3										
Svrha Politike	Sa poboljšanim pravnim okvirom, cilj nam je da zaštitimo interese preduzeća i poslovnih udruženja na Kosovu, kao i da postignemo veću usklađenost sa standardima i praksom Evropske Unije.							Iznos troškova u (€)		
Strateški cilj	Povećanje broja članova PKK-a									
Specifični cilj 1: Poboljšanje standarda i praksi sa tim	Proizvod 1.1 Novi zakon	Aktivnosti	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna ustanova		
		1.1.1 Izrada i usvajanje zakona o PKK		500	2,500				MIPT	3,000
		1.1.1 Izrada podzakonskih akata koji proizilaze iz novog Zakona o PKK					1,000	1,000	MIPT	2,000 €
Specifični cilj 2: Podizanje kapaciteta	Proizvod 2.1 Poboljšanje usluga za preduzeća	Aktivnosti	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgovorna Istanov a	Iznos troškova u (€)	
		2.1.1 Zapošljavanje novih kadrova po godinama			204,000	228,000	288,000	PKK	720,000	
		2.1.2 Nabavka opreme i inventara za angažovano osoblje			12,000	8,000	10,000	PKK	30,000	
		2.1.3 Obuka i sertifikovanje osoblja	200,000	203,000	204,000	204,000	204,000	PKK	1,015,000	
Specifični	Proizvod 3.1 Poboljšanje	Održavanje informativnih sesija sa privatnim sektorom u vezi sa zakonskim okvirom na snazi, priprema brošura								

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

cilj 3: Podizanje svesti privatnog sektora u vezi sa novim zakonom	usluga za preduzeća	Aktivnosti	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	Odgov orna ustano va	Iznos troškova u (€)
		3.1.1: Održavanj e informativ nih sesija sa privatnim sektorom u vezi sa zakonski m okvirom na snazi, priprema i dostavljan je brošura			4,000	3,000	3,000	PKK	10,000

Poglavlje 7.1 Odredbe za nadzor i ocenjivanje

Prema svim analizama urađenim u ovom koncept dokumentu, kao što je gore istaknuto, jedina opcija koja garantuje rešavanje utvrđenih problema za Privrednoj Komori Kosova je rešavanje istih zakonskim izmenama, pri čemu je glavni uzrok utvrđenih problema, problem su zakonske odredbe koje stvaraju dejstva u ovom sistemu.

Plan sprovođenja ovog koncept dokumenta, pod uslovom da bude usvojen sa preporučenom opcijom, je sledeći:

Postupak	Rok
1. Usvajanje koncept dokumenta o PKK	K2 2023
2. Izrada Nacrta zakona o PKK	K4 2023
3. Usvajanje Nacrta zakona o PKK u Vladi Republike Kosovo	K2 2024
4. Usvajanje Nacrta zakona o PKK u Skupštini Republike Kosovo	K4 2024
5. Stupanje na snagu Zakona o PKK	2024
6. Sprovođenje Zakona o PKK	2024

Poglavlje 7.2: Odredbe za nadzor

Akcionni plan za sprovođenje preporučene opcije ovog Koncept dokumenta će se odraziti u Planu rada MIPT/PKK, a sprovođenje ovog plana će pratiti rukovodstvo MIPT-a i PKK-a, preko pravnih službi i Odeljenja za evropske integracij i Koordinacija politike. Takođe, ovim pojamom je predviđeno da se nakon pet godina od stupanja na snagu novog Zakona o PKK-u izvrši naknadno ocenjivanje ovog zakona.

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Aneks 1: Obrazac za procenu ekonomskog uticaja

Kategorija ekonomskih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih pojedinaca	Očekivana korist ili uticaj na troškove	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
Radna mesta ¹	Hoće li se aktuelni broj radnih mesta povećati?	X		Niži	Niži	Očekuje se povećanje broja radnih mesta u PKK
	Hoće li se aktuelni broj radnih mesta smanjiti?		X			
	Da li će to uticati na nivo plaćanja?	X		N		
	Da li će to uticati na lakoću pronalaženja posla?	X		N	N	
Biznis	Da li će to uticati na pristup poslovnim finansijama?	X		N	N	
	Da li će usluge za preduzeća članice biti smanjene?		X			
	Da li će se povećati broj usluga za preduzeća članica?	X		V	V	
	Da li će preduzeća biti prinuđena da se zatvore?		X			
	Da li će se broj preduzeća članica povećati?	X		V	V	
Administrativne namete	Da li će preduzeća biti prinuđena da ispunjavaju obaveze pružanja novih informacija?	X		V	V	
	Da li su obaveze pružanja informacija za preduzeća pojednostavljene?		X			
Trgovina	Da li se očekuje da će se trenutni uvozni tokovi promeniti?		X			
	Da li se očekuje da će se trenutni izvozni tokovi promeniti?		X			

¹ Kada to utiče na radna mesta, biće i socijalnih uticaja.

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Kategorija ekonomskih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih pojedinaca	Očekivana korist ili uticaj na troškove	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
Prevoz	Da li će to uticati na način na koji se prevoze putnici i/ili roba?	X		V	V	
	Da li će biti razlike u vremenu potrebnom za prevoz putnika i/ili robe?		X			
Investicije	Da li se od kompanija očekuje da investiraju u nove aktivnosti?		X			
	Da li se od kompanija očekuje da otkazu ili odlože investicije?		X			
	Hoće li se povećati ulaganja iz dijaspore?		X			
	Hoće li se smanjiti ulaganja iz dijaspore?		X			
	Da li će se direktne strane investicije povećati?		X			
	Da li će se direktne strane investicije smanjiti?		X			
Konkurentnost	Da li će porasti cena poslovnih proizvoda, poput struje?		X			
	Da li će se cena poslovnih inputa, poput električne energije, smanjiti?		X			
	Da li je verovatno da će inovacije i istraživanje biti promovisani?		X			
	Da li će inovacije i huluMEPTINIZAM verovatno biti ometani?		X			
Uticaj na MSP	Da li su pogođena preduzeća uglavnom mala i srednja preduzeća?	X		S	S	S
Cene i konkurencija	Da li će se povećati broj roba i usluga dostupnih preduzećima ili potrošačima?		X			
	Da li će se smanjiti broj dobara i usluga dostupnih preduzećima ili potrošačima?		X			
	Da li će porasti cene postojećih roba i usluga?		X			
	Da li će se cene postojećih roba i usluga		X			

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Kategorija ekonomskih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih pojedinaca	Očekivana korist ili uticaj na troškove	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
	smanjiti?					
Regionalni ekonomski uticaji	Da li će neki određeni poslovni sektor biti pogođen?	X		V	N	N
	Da li je ovaj sektor koncentrisan u određenom regionu?		X			
Opšti ekonomski razvoj	Da li će to uticati na budući ekonomski rast?	X				
	Da li bi to moglo da utiče na stopu inflacije?		X			

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Aneks 2: Obrazac za procenu društvenih uticaja

Kategorija društvenih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca	Očekivana korist ili uticaj na troškove	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
Radna mesta ²	Hoće li se aktuelni broj radnih mesta povećati?	X		N		
	Hoće li se aktuelni broj radnih mesta smanjiti?		X			
	Da li su radna mesta u određenom poslovnom sektoru pogođena?		X			
	Da li će biti uticaja na nivo plaćanja?		X			
	Da li će to uticati na lakše pronalaženje posla?	X		N		
Regionalni društveni uticaji	Da li su društveni uticaji koncentrisani u određenom regionu ili gradu?		X			
Uslovi za rad	Da li su ugrožena radnička prava?	X				
	Da li su predviđeni ili ukinuti standardi za rad u opasnim uslovima?		X			
	Da li će to uticati na način razvoja socijalnog dijaloga između zaposlenih i poslodavaca?	X				
Socijalno obuhvaćenje	Da li će to uticati na siromaštvo?	X				
	Da li je ugrožen pristup šemama socijalne zaštite?	X				
	Da li će se promeniti cena osnovnih dobara i usluga?		X			
	Da li će to uticati na finansiranje ili organizaciju šema socijalne zaštite?		X			
Obrazovanje	Da li će to uticati na osnovno obrazovanje?		X			

² Kada to utiče na radna mesta, biće i ekonomskih uticaja.

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Kategorija društvenih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca Viši/ niži	Očekivana korist ili uticaj na troškove Viši/ niži	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
	Da li će to uticati na srednje obrazovanje?		X			
	Da li će to uticati na visoko obrazovanje?		X			
	Da li će biti uticaja na stručno obrazovanje?	X				
	Da li će to uticati na obrazovanje radnika i doživotno učenje?	X				
	Da li će to uticati na organizaciju ili strukturu obrazovnog sistema?	X				
	Da li će to uticati na akademske slobode i samoupravu?		X			
Kultura	Da li opcija utiče na kulturnu raznolikost?		X			
	Da li opcija utiče na finansiranje kulturnih organizacija?		X			
	Da li opcija utiče na mogućnosti da ljudi imaju koristi od kulturnih aktivnosti ili učestvuju u njima?		X			
	Da li opcija utiče na očuvanje kulturnog nasleđa?		X			
Upravljanje	Da li opcija utiče na sposobnost građana da učestvuju u demokratskom procesu?		X			
	Da li se svi tretiraju jednako?	X		V	N	N
	Da li će javnost biti bolje informisana o određenim pitanjima?	X		V	N	V
	Da li opcija utiče na način rada političkih partija?		X			
	Hoće li biti uticaja na civilno društvo?		X			

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Kategorija društvenih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca	Očekivana korist ili uticaj na troškove	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
Javno zdravlje i bezbednost ³	Da li će to uticati na živote ljudi, kao što su očekivani životni vek ili stope smrtnosti?		X			
	Da li će to uticati na kvalitet hrane?		X			
	Da li će se zdravstveni rizik povećati ili smanjiti zbog štetnih supstanci?		X			
	Da li će biti uticaja na zdravlje usled promena nivoa buke ili kvaliteta vazduha, vode i/ili zemljišta?		X			
	Da li će biti posledica po zdravlje usled promena u upotrebi energije?		X			
	Da li će biti posledica po zdravlje usled promena u odlaganju otpada?		X			
	Da li će to uticati na način života ljudi, kao što je nivo interesovanja za sport, promene u ishrani ili promene u upotrebi duvana ili alkohola?		X			
	Da li postoje određene grupe koje se suočavaju sa mnogo većim rizicima od drugih (definisani faktorima kao što su starost, pol, invaliditet, društvena grupa ili region)?		X			

³ Kada postoji uticaj na javno zdravlje i bezbednost, onda se redovno javljaju uticaji na životnu sredinu.

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Kategorija društvenih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca Viši/ niži	Očekivana korist ili uticaj na troškove Viši/ niži	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
Kriminal i bezbednost	Da li to utiče na verovatnoću da će kriminalci biti uhvaćeni?		X		N	N
	Da li kriminal utiče na potencijalni profit?		X	V	N	N
	Da li to utiče na nivo korupcije?		X			
	Da li je pogođen kapacitet za sprovođenje zakona?		X			
	Da li to utiče na prava i bezbednost žrtava zločina?		X			

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Aneks 3: Obrazac za procenu uticaja na životnu sredinu

Kategorija uticaja na životnu sredinu	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca	Očekivana korist ili uticaj na troškove	Željeni nivo analize
		Da	Ne	Viši / Niži	Viši / Niži	
Održiva klima i životna sredina	Da li će to uticati na emisiju gasova staklene bašte (ugljen-dioksid, metan, itd.)?	X		N		
	Da li će to uticati na potrošnju goriva?		X			
	Da li će se raznolikost resursa koji se koriste za proizvodnju energije promeniti?		X			
	Da li će biti razlike u ceni za ekološki prihvatljive proizvode?		X			
	Da li će određene aktivnosti postati manje zagađujuće?	X		N		
Kvalitet vazduha	Da li će to uticati na emisiju zagađujućih materija?	X		N		
Kvalitet vode	Da li opcija utiče na kvalitet slatke vode?		X			
	Da li opcija utiče na kvalitet podzemnih voda?		X			
	Da li opcija utiče na izvore vode za piće?		X			
Kvalitet zemljišta i korišćenje zemljišta	Da li će biti uticaja na kvalitet zemljišta (u vezi sa zakiseljavanjem, zagađenjem, upotrebom pesticida ili herbicida)?		X			
	Da li će to uticati na eroziju tla?		X			
	Hoće li zemljište biti izgubljeno (gradnjom itd.)?		X			
	Da li će se zemljište nabaviti (dekontaminacijom, itd.)?		X			
	Da li će biti promena u korišćenju zemljišta (npr sa korišćenja šuma na poljoprivrednu ili urbanu upotrebu)?		X			
Otpad i reciklaža	Da li će se količina generisanog otpada promeniti?		X			
	Da li će se promeniti načini na koje se		X			

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

Kategorija uticaja na životnu sredinu	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca	Očekivana korist ili uticaj na troškove	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
	postupa sa otpadom?					
	Da li će biti uticaja na mogućnosti za reciklažu otpada?		X			
Korišćenje resursa	Da li opcija utiče na korišćenje obnovljivih izvora (riblji fond, hidroenergija, solarna energija, itd.)?		X			
	Da li opcija utiče na korišćenje neobnovljivih resursa (podzemne vode, minerali, ugalj, itd.)?		X			
Stepen opasnosti po životnu sredinu	Da li će biti bilo kakvog uticaja na verovatnoću opasnosti, kao što su požari, eksplozije ili nesreće?		X			
	Da li će to uticati na spremnost za prirodne katastrofe?		X			
	Da li je zaštita društva pogođena prirodnim katastrofama?		X			
Biodiverzitet, flora i fauna	Da li će biti uticaja na zaštićene ili ugrožene vrste ili područja u kojima žive?		X			
	Da li će to uticati na veličinu ili veze između prirodnih područja?		X			
	Da li će to uticati na broj vrsta u datom području?		X			
Dobrobit životinja	Da li će to uticati na tretman životinja?		X			
	Da li će zdravlje životinja biti pogođeno?		X			
	Da li će to uticati na kvalitet i bezbednost stočne hrane?		X			

Aneks 4: Obrazac za procenu uticaja osnovnih prava

Kategorija uticaja na	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do	Broj pogođenih organizacija,	Očekivana korist ili uticaj na	Željeni nivo analize
-----------------------	---------------	--------------------------------	------------------------------	--------------------------------	----------------------

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

osnovna prava		ovog uticaja?		kompanija i/ili pojedinaca	troškove	
		Da	Ne	Viši / niži	Viši/ niži	
Dostojanstvo	Da li opcija utiče na dostojanstvo ljudi, njihovo pravo na život ili integritet osobe?		X			
Sloboda	Da li opcija utiče na pravo na slobodu pojedinaca?		X			
	Da li opcija utiče na pravo osobe na privatnost?		X			
	Da li opcija utiče na pravo na sklapanje braka ili stvaranje porodice?		X			
	Da li opcija utiče na pravnu, ekonomsku ili socijalnu zaštitu pojedinaca ili porodica?		X			
	Da li opcija utiče na slobodu misli, savesti ili veroispovesti?		X			
	Da li opcija utiče na slobodu izražavanja?		X			
	Da li opcija utiče na slobodu okupljanja ili udruživanja?		X			
Lični podaci	Da li opcija uključuje obradu ličnih podataka?	X				
	Da li su prava pojedinca na pristup, ispravku i prigovor zagarantovana?	X		V	N	N
	Da li je način na koji se lični podaci obrađuju jasan i dobro zaštićen?	X		V	N	N
Azil	Da li ova opcija utiče na pravo na azil?		X			
Imovinska prava	Da li će to uticati na imovinska prava?		X			
	Da li opcija utiče na slobodu poslovanja?		X			
Jednaka prava ⁴	Da li opcija štiti princip jednakosti pred zakonom?	X		V	N	N
	Da li je verovatno da će određene grupe biti oštećene direktno ili indirektno diskriminacijom (npr. bilo kakva		X			

⁴ Rodna ravnopravnost je obrađena u *Proceni Uticaja na Pol*

Koncept dokument o Privrednoj Komori Kosova

	diskriminacija na osnovu pola, rase, boje kože, etničke pripadnosti, političkog ili drugog mišljenja, starosti ili seksualne orijentacije)?					
	Da li opcija utiče na prava osoba sa invaliditetom?		X			
Dečja prava	Da li opcija utiče na prava dece?		X			
Dobro upravljanje	Da li će administrativne procedure postati komplikovanije?		X			
	Da li se utiče na način na koji administracija donosi odluke (transparentnost, proceduralni rok, pravo na pristup dosijeu, itd.)?		X	S	S	S
	O krivičnom pravu i propisanim kaznama: da li su ugrožena prava okrivljenog?		X			
	Da li je ugrožen pristup pravdi?		X			